

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR : ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR : I. S. CODREANU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România, cu Tabla, . . . 45 lei
 6 luni 20 .
 3 luni 10 .
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI—5
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Cumulul posesoriului cu petitoriul în noua lege a judecătorilor de ocoale, de d-l Corneliu Botez.

Curtea de Casație, s. I: Ion Vâlceanu cu M. Ștefănescu, cu o Observație;

Tribunalul Buzău: N. Puriceș cu G. Garoflid;

Tribunalul Putna, s. I: C. Albu, cere a se constata cu martorii nașterea copilului său Traian, cu o Observație;

Trib. Tutova: Reconfirmarea mandatului de arestare a prevenitului G. Ion Smău, cu o Notă de d-l profesor I. Tanoviceanu;
 Jud. ocol. I T.-Măgurele: Maria Sandu Florea Dincă cu Ispas Oprea ș. a., cu o Observație de d-l Ștefan Ivanovici;

Cumulul posesoriului cu petitoriul în noua lege a judecătorilor de ocoale

Înalta Curte de Casație, fiind de curând chemată să se pronunțe dacă, în sistemul actualei legi a judecătorilor de ocoale, este îngăduit cumulul acțiunii posesorii cu petitoriul, a statuat în mod afirmativ asupra acestei importante cesțiuni care, pentru întâia oară, se înfațșa, sub noua lege, înaintea Curții noastre supreme. Anterior jurisprudenței stabilite de Înalta Curte, un domn judecător de ocol, actualmente transferat în Capitală, a binevoit, prin o scrisoare, a ne cere opiniunea asupra aceleiaș cesțiuni, cu convingerea, după d-sa, că un articol al nostru ar fi «cât se poate de folositor pentru toată lumea judecătorească».

Această convingere nu poate decât să ne măgulească și să ne dea un îndemn și mai mult în atingerea atâtor interesante probleme de competența judeului de ocol, cu cercetarea cărora ne indeletnicim de așa îndelungată vreme.

Nu e întâia oară, când judecătorii de ocol ne fac onoarea de a ne cere deslegări de asemenea natură asupra materiilor supuse judecării lor.

În curând ne vom face plăcerea de a pune la îndemâna lor o nouă lucrare, care va cuprinde recentele noastre observații asupra noii legi a judecătorilor de ocoale în legătură cu legile speciale de competența acestor instanțe cări, mai cu seamă, în urma creșterii atribuțiilor judeului de ocol, au luat o dezvoltare considerabilă.

În noul volum, care va apare la toamnă, ne vom arăta convingerile noastre juridice, cu aceeași obiectivitate, cu care suntem obișnuiți a trata cesțiuni de actualitate, îngrădite în cuprinsul lor pur științific.

Progresul științei dreptului se realizează prin schimbul continuu al ideilor, exprimate în mod liber și conștiincios.

După cum nu putem nega curentul apei, care mână corăbiile pe luciul întins al mărilor, tot așa nu putem trece peste curentele, convingerile și adevărurile juridice, care contribuiesc la desăvârșirea legislațiunii unei țări.

A nu-ți exprima deplin și sincer convingerea ta juridică, e tot așa de contrar moralei cum ai propaga minciuna.

O asemenea procedare nu cadrează nici cu temperamentul și nici cu misiunea omului de știință.

Trecem la materia ce ne interesează.

* * *

Ce este acțiunea posesorie? Ce sunt cererile cu caracter petitoriu?

După cum am demonstrat în «Noul Codice», în acțiunea posesorie, posesiunea este mijlocul juridic acordat de lege pentru ocrotirea acestei acțiuni, e însăși cauza titlului pe care ea se întemeiază, pe când în acțiunea petitorie, cauza e dreptul de proprietate, pe care mă reazăm în dobândirea posesiunii. De aceea și hotărîrea dată în posesoriu nu alcătuește lucrul judecat în petitoriu și viceversa. Din însăși natura lor reese că aceste două feluri de acțiuni stau pe baze cu totul diferite și se exclud ¹⁾.

În legislațiunea franceză sunt texte formale cari opresc categoric cumulul petitoriului cu posesoriul (Art. 25 și 27 din Procedura civilă franceză).

Aceste texte au fost eliminate din legea asupra

¹⁾ Vezi Noul Codice de ședință al judeului de ocol, p 313.

procedurii noastre civile și nu figurează nici în legea judecătorilor de ocoale din 1896 și nici în noua lege a judecătorilor de ocoale pusă în vigoare la 1 Maiu 1908.

Ele au fost înlaturate ca inutile, pentru că se sprijină pe un principiu care decurge în mod logic din însuși fundamentul acțiunilor posesorii. Când legea se rostește că judecătorul posesoriului nu va putea statua asupra petitoriului, nu face decât să recunoască existența acestui principiu, care împiedică cumulul acestor două acțiuni, din cari una cu caracter conservator și de natură urgentă, pe când cea de a doua cere alte forme de judecată, pregătire și timp, și conduce la consecinți deosebite ¹⁾.

Textul, pe care se întemeiază Inalta Curte, spre a decide totuși că cumulul petitoriului cu posesoriul e îngăduit în starea actuală a legislației noastre, este art. 32, alin. ultim din noua lege a judecătorilor de ocoale, corespunzător art. 61, alin. ultim din vechea lege.

Iată cum se rostesc ambele aliniate:

(Art 61, alin. ultim din legea judecătorilor de ocoale din 1896)

În toate cazurile prevăzute de acest articol dacă se va contesta vreuncea din părți însuși dreptul de proprietate sau titlul constitutiv al servituței, judecătorul de ocol nu va statua decât asupra acțiunii de posesiune, fără ca aceasta să prejudicie fondul chiar al dreptului, care rămâne a se judeca pe cale principală după regulile generale de competență

(Art 32 alin ultim din noua lege)

În toate cazurile prevăzute de acest articol și, în genere, ori de câte ori cu ocazia unei judecăți de competență judecătorului ²⁾ se contestă vreuncea din părți însuși dreptul de proprietate sau titlul constitutiv al servituței, dacă acea contestație trece peste competența sa, judecătorul va statua numai asupra posesiunii, rămânând ca fondul dreptului să se judece după regulile generale de competență

Observăm că, deși textul art. 61 din vechea lege zice că se referă numai la cazurile prevăzute de acest articol, adică la plângeri pentru strămutări de hotar, exercițiul servituțiilor și altele, din cuprinderea lui reiese, că se aplică la toate acțiunile posesorii prevăzute în textul general al art. 60, la care, logic vorbind, acest aliniat trebuia alipit. Aceasta e interpretarea unanimă dată de doctrină și consacrată de jurisprudență.

În felul cum e redactat noul text s'ar părea, dinpovă, că el nu se aplică numai la acțiunile posesorii, ci în deobște la orice acțiuni de competență judecătorească, cu prilejul cărora s'ar ridica contestații asupra dreptului de proprietate.

Cu toată redacțiunea deosebită a ambelor aliniate, noi susținem că înțelesul și întinderea lor de aplicare sunt aceleași, sub imperiul noii L. J. ocoale, ca și sub legea abrogată.

Să vedem cum argumentează Inalta Curte spre a decide din potrivă că art. 32 L. J. ocoale, în noua sa redacțiune, prevede cumulul posesoriului cu petitoriul, a acestor două feluri de acțiuni de naturi deosebite cari, după convingerea noastră, nu se pot nici astăzi cerceta și judeca împreună:

«Considerând, se exprimă Inalta Curte, că art. 32 ult al din legea judecătorilor de ocoale, care era pus în aplicare la 1 Maiu 1908, când procesul era pendinte înaintea tribunalului, prevede că de câte ori, cu ocazia unei judecăți de competență judecătorului se contestă vreuncea din părți însuși dreptul de proprietate sau titlul constitutiv al servituței dacă acea contestație trece peste competența sa, judecătorul va statua numai asupra posesiunii, rămânând ca fondul dreptului să se judece după regulile generale de competență.

«Că de aci rezultă că judecătorul este competent să judece cu ocazia posesoriului și petitoriul, dacă acesta nu trece peste limitele competenței sale.

«Considerând că, în speța intimată, tăgăduind reclamantei dreptul de servitute ce invocă, judele de ocol în prima instanță și deci și tribunalul în apel, era competent a statua atât asupra exercițiului cât și asupra existenței dreptului de servitute, întrucât nu s'a pretins că valoarea obiectului acțiunii depășea competența sa limitată prin art. 33 din Legea judecătorilor de ocoale

«Că dar în această stare de drept și de fapt, tribunalul, cu drept cuvânt, a respins acțiunea recurentei ca neîntemeiată pe un titlu constitutiv de servitute». (Cas I, 366 din 12 Martie 1910, «Dreptul», No. 30.910).

Pentru a ne convinge dacă această soluțiune e conformă cu spiritul legiuitorului, ne vom permite a face și noi examenul art. 32, al. ultim, spre a vedea, dacă poate avea aplicațiunea dată de Inalta Curte.

Vom observa, mai întâiu, că, în expunerea de motive a legii, care dău rațiunea modificării multor alte texte din vechea lege, din cari unele mai puțin importante de cât aceea ce se atribuie dispoziției art. 32, alin. ultim, nu găsim nici o mențiune prin care să ni se indice că legiuitorul a revenit asupra oprirei judecătorului de a cumula posesoriul cu petitoriul și nu incape in doială, după noi, că intențiunea și voința sa nici n'a fost să atingă o așa de importantă chestiune, care nu putea trece nerelevată de autorul reformei.

Pe de altă parte, am văzut considerațiunile pentru cari asemenea acțiuni nu se pot cumula, chiar în lipsa unor texte, ca în legislațiunea Franței, prin care în mod expres să se interzică acest cumul.

Aceste considerațiuni sunt atât de hotărtoare, în cât ni se pare că tocmai pentru ca cumulul în chestiune să se poată încuviința, ar trebui un text formal care să-l autorize.

Să constituiească art. 32, alin. ultim un asemenea text?

Citindu-l cu atențiune, socotim că acest articol, cu toată modificarea sa de redacție, nu răspunde cătuși de puțin întrebării noastre.

De ce s'a modificat atunci? S'a modificat, după

¹⁾ Vezi Noul Codice, pag. 314 și urm

²⁾ A judecătorului de ocol.

cum s'a schimbat redacția multor texte, cu convingerea că vor apărea mai limpezi regulele ce decretează.

Să reiasă oare, din acest aliniat, luat ad literam și aplicat la «orice acțiune în genere de competența judelei de ocol», că, dacă, de pildă, un locatar, chemat în judecată pentru neplata chiriei, ar contesta reclamanțului dreptul de proprietate al imobilului, în valoare mai mare de 3000 lei, judele de ocol nu va fi competent să statueze, pe cale incidentală asupra acestui «mijloc de apărare» al părâtului, în puterea maximei, că *judecătorul acțiunii e și judecătorul excepțiunii?* Firește că nu. Iar în acest punct ne referim la cecece am zis în lucrarea noastră, pag. 231 și urm. și 949 și urm.

Ce caută dar aceste expresiuni: „*și în genere, ori de câte ori cu ocaziunea unei judecăți de competența judelei de ocol se contestă cuiva însuși dreptul de proprietate*“, etc, expresiuni prin care, numai în mod aparent, se pare că se intercalează o *regulă generală*, într'un text cu totul special?

Desigur că legiuitorul, intercalându-le, a voit să spună ceva și anume, că nu se poate introduce pe cale principală și reconvențional înaintea judelei de ocol o acțiune pentru stabilirea dreptului de proprietate, pentru că, dacă o asemenea acțiune — și numai în această ipoteză — ar trece peste competența sa, dănsul e ținut să-și decline competența asupra cererii reconvenționale, observând, în această privință, regulele ordinare de competență.

Aplicând această observațiune la acțiunile posesorii, nu poate da un rezultat mai diferit.

În adevăr, două ipoteze se pot înfațișa: a) Contestația asupra dreptului de proprietate *depășește competența judelei de ocol*. În acest caz, art. 32 ne spune clar, că judecătorul va statua numai asupra posesiunii, rămânând ca fondul dreptului să se judece conform regulelor ordinare de competență. b) Contestația nu *depășește competența judelei de ocol*.

Ei bine, în acest caz, textul art. 32 e cel mult incomplet, căci nu spune ce va face judele de ocol. Să reiasă *per a contrario* că va cumula posesoriul cu petitoriul? Să nu reiasă mai de grabă, cum e logic, că tot el va statua asupra petitoriului, ca unul ce e competent, *însă separat*, fiind vorba de două proceduri diferite, dictate de două acțiuni ce se deosebesc după natura lor?

Iată dar că argumentul *per a contrario* pledează și pentru o soluție ca și pentru alta, cecece, rațional și juridic vorbind, denotă că nu poate fi aplicabil în cauză, pentru că el nu duce în mod necesar la o soluțiune unică și neîndoioasă, ci ne aruncă în lumea ipotezelor.

Și în acest caz, el trebuie înlăturat, pentru că nu demonstrează nimic.

În chipul acesta se risipește ușor unicul argument al aceluia cari înclină pentru cumulul acțiunilor în cestiune.

Și în acest caz ce ne rămâne de făcut? Să nu ne depărtăm de principii. Să fixăm și să caracterizăm regulele de drept, îmbrăcate în lege, în lumina acestor principii veșnic călăuzitoare, dela care judecătorul nu se poate abate spre a nu rătați calea către adevăr.

De aceea, în lucrarea noastră, la pagina 333 nota 1, am susținut că textul art. 32 din noua lege, nu se deosebște de art. 61 din vechea lege a judecătorilor de ocoale, pentrucă pe noi ne-a preocupat *sensul* acestui articol, iar nu litera lui.

Față, deci, de lipsa unei dispoziții de lege, prin care formal să se autorize cumulul petitoriului cu posesorii, principiile de drept care deosebesc aceste două căi trebuiesc aplicate în mod riguros, sub legea nouă, ca și cea veche. Altfel, acțiunile posesorii care constituiesc o frumoasă cucerire a dreptului, cu caracterul lor special și urgent, sunt menite să dispară din legislația noastră, putând fi transformate totdeauna în petitorii, după bunul plac al uzurpatorilor interesați a se folosi cât o mai îndelungă vreme de o posesiune nelegitimă și neîntemeiată.¹⁾

Ori, e absurd a admite că, pe de o parte, legiuitorul român să fi organizat atât de complet și cu atâtă îngrijire acțiunile posesorii, iar pe de altă parte, tot dănsul să fi făcut neaplicabilă exercitarea lor, prin împrejurări care ies din domeniul lor de aplicare și care contravin însăși rațiunii lor de a fi.

CORNELIU BOTEZ
Președinte Secția II Trib. Covurlui

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 19 Februarie 1910

Președenția d-lui G. N. BAGDAT, Prim-președinte
Ion Vălcănușu cu M. Ștefănescu

Jurământ decizoriu.— Jurământ înfațișat de unuia din debitorii solidari.— Cazul când asemenea jurământ profită și celorlalți debitori (Art. 1218 din Codul civil).

Din dispozițiunile art. 1218 din Codul civil, rezultă că jurământul dat unuia din debitorii solidari, și săvârșit de acesta, profită și celorlalți debitori numai în cazul-când acel jurământ s'a dat numai unuia din debitorii, iar nici de cum când creditorul a deferit simultaneu jurământul la toți debitorii cari figurau ca părți în aceeaș instanță.

Deciziunea 90/910.— Respins recursul făcut de

¹⁾ Mai cu seamă când e vorba de o deposedare sau tulburare prin violență ori forță.

Ion Valceanu, contra sentinței Tribunalului Mehedini, secția II, No. 89/909, dată în proces cu M. Ștefănescu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat T. Popovici, în desvoltarea motivului de casare;

Pe d-l avocat F. Câmpeanu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

«Violarea art. 1215 și 1218 din Codul civil și exces de putere D-l avocat M. Ștefănescu reclamă la judecătoria în contra subscrisului și a d-lui C. Neogoe că-i datorăm în mod solidar suma de lei 410, bani 30. În dovedirea acțiunii sale ne deferă jurământ care a fost primit și prestat, în urma căruia am declarat că nu datorăm nimic. Judecătoria în baza art. 1215 și 1218 din Codul civil respinge acțiunea

«D-l M. Ștefănescu face apel contra cărții de judecată și la tribunal prezintă o chitanță semnată de subscrisul recurent prin care să fu condamnat să-i plătească o parte din suma reclamată, adică 231 lei.

«Tribunalul neținând seamă de jurământul prestat și cu violarea art. 1215 și 1218 din Codul civil prin exces de putere admite apelul lui M. Ștefănescu și mă obligă a-i plăti suma de lei 231.

Având în vedere sentința adusă în recurs, din care rezultă că intimatul M. Ștefănescu a chemat în judecată la judecătoria ocolului urban Turnu-Severin, pe Constantin Neogoe și pe recurentul I. Valceanu spre a fi obligați să-i plătească în mod solidar suma de lei 410, bani 30 ca-i datorează; că în dovedirea acțiunii a deferit jurământ debitorului Constantin Neogoe pentru întreaga sumă reclamată, iar debitorului I. Valceanu numai pentru suma de 179 lei și 30 bani, de oarece pentru restul de 231, până la întregul quantum al creanței reclamate, posedă înscris din partea acestui debitor; că în urma prestării acestor jurăminte, judecătorul de ocol a respins acțiunea ca nefondată; că intimatul făcând apel numai în ce privește pe recurent, tribunalul a admis în parte acțiunea și a condamnat pe recurent să plătească intimatului suma de 231 lei;

Considerând că din modul cum a fost formulat jurământul, tribunalul constată cu drept cuvânt că intimatul n'a dat jurământ recurentului de cât pentru suma pentru care n'avea chitanță, iar nici de cum și pentru restul sumei în privința căreia n'avea nevoie de jurământ de oarece avea probă scrisă și, prin urmare, jurământul săvârșit de recurent nu poate să fie operant de cât numai pentru suma pentru care a fost deferit;

Considerând că din dispozițiunile art. 1218 din Codul civil, rezultă că jurământul dat unuia din debitorii solidari și săvârșit, profită și celorlalți debitori, numai în cazul când acel jurământ s'a dat numai unuia din debitori iar nici de cum când creditorul a deferit simultan jurământul la toți debitorii cari figurau ca părți în aceeași instanță;

Că, în speță, intimatul deferind jurământul fiecăruia din debitorii solidari, nu se poate invoca, prin urmare, că jurământul săvârșit de unul din ei profită și celui-lalt;

Că așa fiind, când tribunalul a condamnat pe recurent la plata sumei de 231 lei în baza înscrisului prezentat de intimat, n'a violat art. 1215 și 1218 din Codul civil și n'a comis nici un exces de putere, după cum pretinde recurentul și, prin urmare, motivul de casare este neîntemeiat;

Că, astfel fiind, recursul se găsește nefondat și, ca atare, urmează să fie respins.

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

Observație. — Jurământul deferit de creditor unuia din debitorii solidari asupra ființei datoriei,

nu însă asupra solidarității, și prestat de acest debitor, ea și jurământul refuzat de creditor, după propunerea unuia din debitori, folosește celorlalți debitori, pentru că prin prestarea lui de către unul din debitori, ea și prin refuzul lui din partea creditorului, se îmbunătățește soarta comună a tuturor debitorilor. (Cpr. Cas. rom. Bulet. S. I, 1883, p. 1033; Marcadé, V, art. 1365, No. III).

Jurământul refuzat de debitorul solidar după propunerea creditorului sau prestat de creditor după propunerea unuia din debitori, nu este însă opozabil celorlalți debitori, pentru că printrinsul se face poziția debitorilor mai rea. (Marcadé, *loc. cit.*; Larombière, *Oblig.*, V, art. 1365, No. 8, etc).

Cu alte cuvinte, tot ce face un debitor solidar este opozabil codebitorilor săi, dacă faptul lui tinde la îmbunătățirea soartei comune a tuturor debitorilor; și *vice-versa*, toate faptele unui debitor cari fac poziția codebitorilor săi mai rea, nu sunt, în principiu, opozabile decât acestui debitor, pentru că el nu reprezintă, în această privință, pe ceilalți codebitori (art. 1056). Vezi asupra tuturor acestor chestiuni, *D. Alexandresco*, tom. VI, p. 193, 194, etc. (N. R.)

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BUZĂU

Audiența dela 11 Martie 1910

Președinția d-lui FLORIAN STANCIOVICI, judecător

N. Puricel cu G. Garofid

— Sentința civilă No. 150 —

Contract de locațiune — Fabrică de postav. — Distrugerea în parte a lucrului închiriat, prin caz fortuit. — Chestiune de fapt. — Dacă predarea imobilului făcută de chiriaș și acceptată de proprietar constituie o reziliere de contract. — Dacă după desfacerea contractului locatarul poate cere și o scădere de preț. — (Art. 1423 din Codul civil).

1. Distrugerea în total sau în parte a unui imobil, fiind o chestiune de fapt, proba cu murtori este admisibilă.

2. Distrugerea în parte a lucrului închiriat prin caz fortuit dă drept locatarului să ceară de la proprietar sau o scădere de preț sau desființarea contractului.

3. Când chiriașul predă pur și simplu și fără nici o rezervă imobilul proprietarului și acesta îl primește, contractul se consideră tacitamente reziliat.

4. Locatarul care a optat pentru desfacerea contractului, în urma distrugerii parțiale a obiectului locațiunii, nu mai poate reveni asupra deciziunii sale acceptată de proprietar, și să ceară și o scădere de preț.

S'au ascultat d-l avocat Justin Stănescu, din partea apelantului, și d-l avocat N. Bărbulescu, în combateri.

Tribunalul.

Având în vedere că pentru rezolvirea acestui proces trebuie să se stabilească mai întâi dacă fabrica a fost distrusă în total sau în parte;

Având în vedere că aceasta fiind o chestiune de fapt proba cu martori a fost bine admisă de judecătorie;

Având în vedere că din declarațiunile martorilor ascultați la prima instanță, precum și din actul de predare a fabricii la 1 Decembrie 1916 rezultă că incendiul a distrus numai acoperișul și partea de sus, rămânând neatinți etajul de jos cu aparatele ce se aflau acolo și cari erau în stare de funcțiune, precum și ca-sele de visavis în cari locuia reclamantul;

Având în vedere că din aprecierea acestor chestiuni de fapt rezultă că fabrica a fost numai în parte distrusă;

Având în vedere că în drept când lucrul închiriat n'a fost distrus în întregime este a se aplica art. 1423 din Codul civil în a doua sa parte, care permite locatarului să ceară sau o scădere de preț sau desființarea contractului;

Având în vedere că, în speță, chirișul prin petiția adresată judecătoriei, reclamă restituirea întregii chirii pe timpul cât a urmat după incendierea fabricii;

Având în vedere că fabrica distrugându-se numai în parte în nici un caz nu s'ar mai putea cere restituirea integrală a prețului locațiunii;

Asupra scăderii de preț:

Având în vedere că pentru a cere și a obține o scădere de preț, legiuitorul presupune pe chiriș că a renunțat la desființarea contractului;

Având în vedere că reclamantul cere numai restituirea prețului nu și rezilierea contractului;

Având în vedere însă că din actul de predare a fabricii, a mașinelor și a cheilor, rezultă că chirișul a convenit la desființarea contractului, întru cât nu s'ar mai putea spune că contractul de locațiune există și astăzi când locatarul nu mai are posesiunea imobilului, iar proprietarul nu mai primește prețul chirii;

Având în vedere că din același act se vede că proprietarul fabricii a primit tacitamente desființarea contractului propusă de locatar;

Având în vedere că contractul fiind desființat, aceasta denotă că în mod tacit chirișul a renunțat la scăderea de preț, de oarece din aceste două facultăți dânsul a preferat rezilierea contractului de bună voie, nemani-festându-și pretențiile asupra restituirii prețului decât la 18 Octomvrie 1908, dată cu mult posteroară desfacerii contractului (1 Decembrie 1906);

Având în vedere că după desfacerea contractului, acțiunea în scădere de preț nu mai poate avea loc, de oarece locatarul care a optat pentru desființarea contractului nu mai poate reveni asupra deciziei sale când opțiunea sa a fost acceptată expres sau tacit de proprietar (Aubry et Rau, V, § 369, p. 343, nota 2).

Având în vedere în fine că după jurisprudența constantă, tribunalele nu pot acorda în același timp și desființarea contractului și o scădere de preț. (Cas. Fr. Sirey, 72 1 292).

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător G. I. Demetriu, tribunalul, respinge apelul, etc.

(ss) Florian Stanciovici, G. I. Demetriu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI PUTNA, S. I

Audiența dela 16 Noemvrie 1909

Președenția d-lui G. MAROSIN, judecător-unic

C. Albu cere a se constata cu martori nașterea copilului său Traian
Sentința civilă No. 243

Actele stărei civile. — Dovada nașterii unui copil sub actualul Cod civil. — Dovada cu martori — Daca e suficient a se dovedi cu martori numai faptul nașterii. — (Art. 33 din Codul civil).

Sub regimul actualului Cod civil, partea care voește a dovedi faptul nașterii unui copil al său conform art. 33 din Codul civil, nu e destul să

dovedească cu martori faptul nașterii copilului, dar trebuie să mai dovedească imposibilitatea în care s'a găsit de a nu avea extract după registrele stărei civile, cum și din greșala căruia provine omisiunea de a se trece în registre nașterea aceluia copil.

Tribunalul,

Asupra petițiunii introdusă de C. Albu, înreg la No. 22791/909, prin care cere că, având necesitate de actul de naștere al fiului său Traian C. Albu, născut în anul 1891, luna Octomvrie 27, să se citeze martorii Alecu Vărgolici N. St. Nicolau și Gheorghe Sima pentru ca să se stabilească data nașterii fiului său, care n'a fost trecut în registrele de stare civilă;

Având în vedere că, în drept, se pune chestiunea de a se ști dacă starea civilă a unei persoane se poate dovedi cu martori sub regimul actualului Cod civil, care cere ca această dovadă să se facă cu extracte, de pe registrele stării civile, adică numai cu acte scrise;

Având în vedere că principiul legii este că dovada nașterii unui copil, după Codul civil, nu se face decât cu acte scrise, întrucât acest eveniment important al nașterii unui copil produce consecințe destul de grave și de aceea, pentru a se îngădi diferite mijloace de probă, cari ar putea fi suspecate la un moment dat, s'a pus regula severă, că numai cu act scris se va dovedi nașterea cuiva; că la această regulă generală și numai pentru cazuri fortuite s'a derogat și s'a admis de legiuitor excepția prevăzută de art. 33 din Codul civil, când n'ar exista registre de stare civilă, lucru care se întâmplă pentru nașterile petrecute înainte de 1865, sau când registrele există, însă au fost distruse sau s'au pierdut, ipoteze pentru cari se admite ca să se probeze starea civilă a unei persoane cu martori sau cu alte mijloace;

Având în vedere că cazurile enumerate de art. 33 trebuiesc luate enunciativ, adică se aplică prin analogie și la alte cazuri, nu sunt limitativ, în acest sens fiind majoritatea doctrinei, iar această interpretare e de utilitate practică însemnată, întrucât dispozițiile legii în materie de stare civilă impunând ca proba nașterii să nu se facă decât numai cu acte scrise, se poate ca cineva să nu aibă act de naștere și să nu intre în cadrul ipotezelor menționate de art. 33; că acest articol nu e decât o aplicație a principiului legiuitorului în materie de probație, care permite că dacă o persoană a fost în imposibilitate de a-și confecționa un act scris, să probeze cu martori faptul pentru care i se cerea imperios actul scris sau cu orice mijloc, regulă prevăzută de art. 1198 din Codul civil;

Având în vedere, că de și cazurile enumerate de art. 33 din Codul civil sunt considerate enunciativ, nu limitativ, însă fiindcă de starea civilă a persoanelor sunt legate multe chestiuni producătoare de efecte juridice importante în materie de filiațiune și la succesiune, acel care vrea să dovedească un fapt de stare civilă prin orice mijloc, și deci și prin martori, iar nu după cerințele legii, adică prin extracte după registre, două lucruri diferite trebuie să stabilească: 1) să arate în mod precis împrejurarea care justifică întrebunțarea probelor excepționale, adică imposibilitatea de a-și procura un extract după registrele de stare civilă sau proba preconstituția de care s'a înzestrat, a dispărut printr'un caz fortuit și al doilea reclamantul să probeze faptul nașterii, al căsătoriei sau al decesului, care trebuia să fie constatat prin actul omis sau distins, că numai dacă cele două dovezi cu totul separate s'au demonstrat clar înaintea tribunalului numai atunci se va admite acțiunea introdusă de o persoană, căci dacă s'a mărginit numai la dovada unuia din faptele menționate și nu pentru amândouă concomitent, cererea de a se stabili o stare civilă cu martori se va respinge ca nedovedită;

Că aceste două probe fiind făcute, iar registrele con-

statăndu-se că sunt ținute regulat, trebuie să se vadă de tribunal întrucât dovezile aduse sunt verosimile și să nu fie admise decât cu precauție și cu multă rigurozitate;

Având în vedere că reclamantul prezintă certificatul No. 848/909 al Primăriei com. Pătești din care s-a constatat că în registrele stărei civile de nașcuți nu s'a găsit înscris actul de naștere în anul 1891 al copilului Traian C. Albu;

Având în vedere, că din certificatul depus la dosar nu se arată înainte de orice, dacă registrele stărei civile ale comunei Pătești sunt sau nu ținute regulat; că numai în cazul când registrele nu sunt bine conservate având oarecare lipsuri sau foi goale, numai atunci se poate admite proba testimonială pentru a se stabili data nașterii unei persoane; că din certificatul sus menționat rezultă neîgăduind faptul că în registre nu s'a trecut actul de naștere al copilului Traian C. Albu, deci omisiunea de a se înscris acest act de naștere;

Având în vedere, că reclamantul, pe lângă dovada omisiunii, trebuie să dovedească și din partea cui provine omisiunea: provine ea din partea ofițerului stărei civile, care e singurul obligat de lege ca să treacă nașterile în registre, sau această omisiune provine din neglijența persoanelor cari erau dotare în virtutea legii ca să facă declarația de naștere copilului la ofițerul stărei civile, conform art. 42 din Codul civil; că această dovadă e importantă ca să se facă pe de o parte pentru că, în caz când omisiunea provine din partea ofițerului stărei civile sau a celorlalte persoane ce trebuia să declare nașterea să și primească penalitatea ce urmează să li se aplice, conform art. 276 din Codul penal, dacă sunt vinovate și pe de altă parte, în caz când omisiunea provine numai din partea reclamantului și fără culpa sa, să se dovedească imposibilitatea în care s'a găsit, pentruca pe baza martorilor și conform art. 33 din Codul civil să i se admită acțiunea;

Considerând că din acțiune rezultă, că reclamantul e însăș tatăl copilului, prin urmare face parte din categoria de persoane cari erau ținute după lege ca să declare nașterea copilului Traian C. Albu; că având această calitate, n'a dovedit pe lângă data nașterii, care e cauza netrecerii în registrele de naștere a fiului său Traian C. Albu, și dacă această omisiune provine numai din partea sa, atunci trebuie să dovedească și imposibilitatea în care s'a găsit în momentul nașterii, imposibilitate care l'a împiedecat ca să nu declare, la ofițerul stărei civile că fiul său s'a născut;

Considerând că s'ar eluda cu totul rigorea legii dacă s'ar admite, ca nașterea unui copil să se constate cu martori, când există registre bine întreținute, rigore introdusă de legiuitor pentru a înlătura abuzurile ce s'ar comite, dovedindu-se cu ușurință nașterile cu martori și pentru înalta moralitate de a nu se atribui unei alte persoane copii cari nu-i aparțin;

Considerând că reclamantul, în sprijinul cererii sale, s'a mărginit, numai cu aducerea unor martori, cari au fost ascultați în camera de consiliu, fără nici un contrazicător din depunerile cărora rezultă faptul nașterii copilului său Traian C. Albu, fapt care trebuia să fie constatat cu act scris, de oarece s'a întâmplat în timpul când registre de starea civilă existau la Primăria comunei Pătești unde pretinde că s'a născut copilul său, după cum reiese din certificatul No. 848/909 aflat la dosar;

Că, pe lângă această probă, trebuia să justifice întrebunțarea mijloacelor de probă excepționale invocate de reclamant pentru că în cazul de față legea cere o dovadă preconstituită, adică imposibilitatea în care s'a găsit de a nu prezenta un extract de pe registre: că din certificatul sus amintit rezultă o omisiune a trecerii actului de naștere a copilului Traian C. Albu, iar reclamantul nu vine cu dovezi pentru a demonstra care e cauza acestei omisiuni; și în fine că în ședința publică a citat pe ofițerul stărei civile din comuna Pătești și a ce-

rut ca față de el să i se admită acțiunea și să i se libereze actul de constatarea nașterii copilului numai pe baza depozitiilor martorilor, lucru care conform principiilor riguroase ale legiuitorului nu se poate admite, întrucât omisiunea nu rezultă că provine din partea ofițerului stărei civile

Pentru aceste motive redactate de d-l C. Panaitecu magistrat stagiar, Tribunalul respinge cererea d-lui C. Albu făcută prin petiția înregistrată la No. 22791 din 29 Octomvrie 1909, ca nedovedită.

(s) G. Marosin.

Grefier (s) C. Cimbrescu

Observație. — Punctul judecat de Tribunalul Putna nu suferă nici o discuție, aceasta rezultând din art. 33 din Codul civil. A se vedea asupra acestei chestiuni, D. Alexandresco, tom. I, p. 405 urm. (ed. a 2-a).

(N. R.)

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TUTOVA

Audiența dela 11 Martie 1910

Președinția d-lui V. BALĂȘESCU, Președinte

Reconfirmarea mandatului de arestare a preveniului
G. Ion Smău

Journal No. 2310

Mandat de arestare — Obligația judecătorului de instrucție de a cere reconfirmarea lui de tribunal la ziua expirării fiecărei luni. Imposibilitatea materială de fapt pentru tribunal de a se pronunța în ziua cerută de lege.

Existența mandatului judelei-instructor până ce tribunalul statuează asupra lui. — (Art. 113 Proc. penală).

Deși prin art. 113 din Proc. penală, este impericș cerut ca judecătorul de instrucție, la împlinirea unei de la emiterea primului mandat de arestare, să raporteze tribunalului care, având a se rostii asupra unei chestiuni de natură urgentă, fiind vorba de libertatea individuală, urmează a se pronunța chiar în acea zi, atunci însă când dosarul cauzei nu se găsea, prin imposibilitate materială de fapt, pe masa tribunalului în ziua când s'a cerut reconfirmarea, mandatul judecătorului de instrucție îndată ce a fost deferit tribunalului conform art. 113 sus citat, el subsistă până ce tribunalul va statua asupra lui.

Tribunalul,

Având în vedere că prin adresa No. 1335 din 8 Martie a. c. d-l judecător de instrucție a cerut tribunalului, în conformitate cu art. 113 din Proc. penală, să se pronunțe asupra reconfirmării sau infirmării mandatului de arestare No. 533/910, emis contra preveniului Gh. Ioan Smău, de oarece în ziua de 9 Martie a. c. se împlinea o lună dela ultima confirmare;

Având în vedere că în ziua de 9 Martie 1910 dosarul cauzei era trimis Camerei de punere sub acuzare cu ocazia judecării opoziției ce d-l procuror făcuse contra liberării unuia dintre preveniți opoziție ce s'a judecat în aceeași zi; că atât preveniul personal și prin avocatul său cât și ministerul public au cerut tribunalului să amâne pronunțarea asupra reconfirmării, sau infirmării mandatului de arestare No. 533/910, până va veni dosarul dela camera de acuzare, în care scop s'a cerut telegrafic acel dosar;

Considerând că prin art. 113 din Procedura penală se pune obligațiune judecătorului de instrucție ca la o lună de zile de la confirmarea mandatului de arestare și apoi din lună în lună să trimită pe preveniul tribunalului care, constituit conform art. 97 din Proc. penală,

va decide motivat, dacă prevenitul va rămâne sub detențiune preventivă sau nu, adică va statua asupra confirmării sau infirmării mandatului de arestare;

Considerând că această dispozițiune a fost luată de legiuitor ca o măsură de control și ca garanție mai mult a libertății individuale, măsură creată mai cu seamă în interesul prevenitului;

Că de aci urmează că este imperios cerut ca judecătorul de instrucțiune la împlinirea lunii dela emiterea primului mandat de arestare să raporteze tribunalului, care având a se rosti asupra unei chestiuni de natură urgentă, fiind vorba de libertatea individului, urmează a se pronunța chiar în acea zi;

Având în vedere, însă, în speșă, în ziua de 9 Martie când tribunalul urma să hotărască asupra reconfirmării sau infirmării aceluiași mandat, conform art. 113 din Procedura penală, dosarul cauzei prin imposibilitate materială de fapt nu se găsea pe masa tribunalului, fiind trimis la Camera de punere sub acuzare, așa că tribunalul nu se putea pronunța fără dosar, având nevoie de a examina de aproape lucrările instrucțiunii în această afacere;

Că, prin urmare, fiind vorba de o forță majoră, mandatul judecătorului de instrucțiune îndată ce a fost diferit tribunalului, conform citatului articol, el subsistă până ce tribunalul va statua asupra lui;

Că, astfel fiind, urmează a se pronunța astăzi asupra reconfirmării mandatului de arestare

Pentru aceste motive, dispune că este local a se pronunța astăzi asupra reconfirmării sau nu a mandatului de arestare No. 539.

(ss) Gh. Petrescu-Dâmbovița, Const. V. Botez

Opiniune

Subsemnatul sunt de părere că prevenitul Gh. Ioan Mănu este liber, de drept, conform art. 113 din Proced. penală, de oarece mandatul de arestare No. 539/910 emis contra sa de judele instructor și confirmat prin jurnalul tribunalului No. din 9 Februarie 1910, trebuia reconfirmat neapărat în ziua de 9 Martie a c. când expirase termenul de o lună de la confirmarea lui, pentru a-și mai putea avea efectele sale, de oarece dispozițiunile art. 113 din Procedura penală sunt categorice în această privință și nu se admite nici o excepțiune la regula reconfirmării mandatelor de arestare din lună în lună, așa că orice întârziere din orice cauză ar proveni de a se obține reconfirmarea mandatului de arestare de tribunal în termenul deșept de lege va profita prevenitului, căci legea, în interesul libertății individuale, a voit să asigure pe fiecare în contra arestărilor abuzive prin prescrierea unor anumite condițiuni de o aplicațiune riguroasă în care cineva poate fi ținut în stare de arestare;

Că aceste condițiuni nefiind respectate, de vreme ce mandatul de arestare nu a fost reconfirmat de tribunal în termen de o lună de la confirmarea lui, are de efect liberarea de drept a prevenitului, așa că nu mai este local ca tribunalul să se mai pronunțe azi dacă sunt sau nu motive temeinice de a se menține arestarea prevenitului.

Președintele (s) V. Bălășescu.

NOTĂ.—Dacă după litera legii, opiniunea președintelui pare întemeiată, după spiritul ei însă incontestabil că soluțiunea majorității este cea mai bună.

Ce a voit în adevăr legiuitorul prin art. 97 și 113 din Procedura penală? De sigur că intențiunea lui a fost să mărginească puterea discreționară a judecătorului de instrucțiune în ceea ce

privește privațiunea libertății individuale. Altă dată puterea mandatelor de închidere ale judecătorilor de instrucțiune era nemărginită, și de aci abuzuri regretabile, dintre care unul celebru la Vâlcea. Legiuitorul a voit ca, pe de o parte să silească pe judecătorii de instrucțiune să accelereze instruirea afacerilor, iar pe de alta să pună libertatea individuală sub ocrotirea tribunalelor corecționale. De la primele zile, conform art. 97 din Proc. penală, și apoi la fiecare lună (art. 113), tribunalul este chemat să se pronunțe dacă arestarea preventivă trebuie menținută, așa în cât dacă privațiunea libertății este la început opera judecătorului de instrucțiune, după 5 zile, și apoi din lună în lună, arestarea preventivă e opera tribunalului, care poate să confirme sau să infirme mandatul de arestare. Cu alte cuvinte, legea a voit ca libertatea individuală, să nu depindă de cât pentru un foarte scurt timp de un simplu mandat al autorităților de instrucțiune; iar când e nevoie de o mai lungă privațiune a libertății individuale în interesul instrucțiunii, ea voește ca arestatul să aibă garanția autorităților de judecată.

În cazul rezolvat de Tribunalul Tutova nu e un abuz din partea judecătorului de instrucțiune, pe care legea a voit să-l evite prin art. 97 și 113 din Proc. penală, ci un simplu caz de forță majoră, față de care orice dispozițiune de fond sau de formă a legii, devine fără putere. Arestatul a avut și are garanția tribunalului, față cu judecătorul de instrucțiune, care nu l deține în închisoare preventivă în mod abuziv; atât, și nimic mai mult nu a voit legiuitorul.

El nu s'a gândit și nu a putut să se gândească și la abuzurile autorităților de judecată în materie de arestare preventivă, căci chiar dacă s'ar fi gândit ce mijloc ar fi avut să le impedeze?

În cazul de față însă n'a fost nici un abuz din partea autorităților de judecată or de instrucțiune, ci pur și simplu un caz de forță majoră.

Așa dar, după spiritul legii, opiniunea majorității e preferabilă.

Adaog că chiar litera legii nu se opune acestei interpretări.

În adevăr, art. 113 din Proc. penală zice că dacă mandatul de arestare nu e confirmat în timp de o lună, prevenitul va fi pus în libertate, însă adaog «afară numai dacă tribunalul, constituit conform art. 97, asupra raportului judecătorului de instrucțiune, nu va decide motivat că există un interes pentru instrucțiune ca inculpatul să rămână sub detențiunea preventivă»; în cazul de față prin faptul amănării din cauza lipsei dosarului, a dării hotărârii pentru două zile, tribunalul a decis implicit că inculpatul să rămână în arest preventiv până la darea hotărârii. Prin urmare,

suntem în excepțiunea prevăzută de art. 113 din Proc. penală.

Vom adăoga de altmintrelea terminând, că soluțiunea contrarie ar ajunge la rezultate absurde, la care n'a putut să se gândească legiuitorul, însă de sigur sunt contra voinței sale probabile, căci sunt contrarii echității și bunului simț. Astfel de exemplu, dacă s'ar întâmpla ca o bombă să ucidă pe judecătorii tribunalului în ziua când ei au să se pronunțe asupra mandatului, acea bombă ar avea rezultatul ciudat de a pune capăt închisori preventive a prevenitului. De asemeni o revoluțiune, o boală și oricare altă cauză care ar împiedica pe judecători să funcționeze în ziua când au să se pronunțe asupra menținerii mandatului, ar avea de rezultat să libereze pe prevenit din închisoarea preventivă.

Nu credem că legiuitorul să fi voit astfel de rezultate, el care se gândea numai să împiedice abuzurile detențiunii preventive.

I. TANOVICIANU

JUDECATORIA OCOLULUI I T.-MAGURELE

Audiența dela 17 Februarie 1910

Maria Sandu Floarea Dincă cu Ispas Oprea și alții

Cartea de judecată No. 49

Competința judecătorilor de ocoale în materie de partaj. Calcularea valorii unei averi succesorale după venitul cu care e înscrisă în rolul de contribuțiune. — Dacă în calcul trebuie să se aibă în vedere acest venit sau venitul net. — (Art. 34 și 35 leg. jud. de oc. și 64 leg. timbrului).

Pentru ca să aști, conform art. 64 din legea timbrului, valoarea unei averi succesorale, a cărei împărțire s'a cerut și să stabilești astfel dacă judecătorul de ocol e competent să judece o asemenea cerere, trebuie să aibi în vedere venitul net al acestei averi.

Judecata,

Asupra incidentului declinator de competență, ridicat de părți prin avocatul lor, că masa succesorală fiind mai mare de 3000 lei excede competența judecătorului de ocol;

Având în vedere că în susținerea acestui incident părții se înlemeiază pe un certificat al percepției respective, prin care s'a arată că imobilele de împărțit în procesul de față, sunt înscrise în roluri cu un venit de 200 lei și că acest venit înmulțit cu 20 dă o masă imposibilă de 4000 lei;

Considerind că, pentru determinarea competenței procesului de față, chiar dacă am lua de bază certificatul produs de părți, trebuie însă a se avea în vedere că acest venit fiind grevat de plata către Stat a ratelor acestui lot, el trebuie redus circa cu suma de 100 lei, care înmulțită cu 20 dă o masă imposibilă de o valoare inferioară sumii de 3000 lei;

Că așa fiind incidentul declinator de competență e nefundat și urmează a se respinge ca atare;

Pentru aceste motive, etc.

Judecător (s) N. M. Radovici.

Observațiune. — Chestiunea tranșată prin considerentele de mai sus e următoarea: pentru ca să afli valoarea unei averi înscrise în rolul de contribuțiune, trebuie să aibi în vedere venitul net al acelei averi, nu venitul brut.

Suntem de altă părere.

Art. 64 din legea timbrului arată ce se înțelege prin venitul după roluri: se înțelege venitul asupra căruia se calculează fonciera. Că acest venit ar fi grevat către Stat sau către un particular puțin importă, destul că averea în chestiune e producătoare de un venit anual de 200 lei, de pildă, ceace înseamnă, potrivit citatului articol din legea timbrului, că valoarea ei e de 4000 lei și că, deci, obiectul procesului excede competența judecătorului de ocol (art. 34 leg. jud. de oc.).

Intr'adevăr, iată o avere înscrisă în roluri cu un venit anual de 40.000 lei, care sumă înmulțită cu 20 dă o valoare de 200.000 lei. Să presupunem însă că acest venit ar fi grevat cu o dobândă anuală de 9.900 lei, la o ipotecă consimțită de moștenitori; ar rămâne dar un venit «net» de 100 lei. Afacerea ar fi oare de competența judecătorului de ocol, însemnând prin faptul grevării venitului că obiectul procesului ar valora numai 2000 lei? Credem că este destul a pune numai întrebarea și e inutil să mai răspundem.

Calculul făcut asupra venitului, grevat sau negrvat, al unei averi e un mijloc mai simplu, ca să poți afla valoarea ei și să vezi astfel dacă obiectul procesului e de competența judecătorului de ocol, fără să te preocupe cătuș de puțin soarta acestui venit. Și, în caz când există contestațiune asupra valorii obiectului procesului, ce trebuie să faci judecătorul de ocol? După art. 35 din leg. jud. de ocol, dânsul «va aprecia după actele și indicațiunile date de părți sau printr'o cercetare locală sau după raportul unui expert ce va fi numit pentru aceasta». Cu alte cuvinte, va căuta să se convingă dacă valoarea reală a obiectului procesului e sau nu de competența sa.

Ștefan Ivanovici
Avocat

A apărut p. II, vol. IX, din Dreptul civil de d-l profesor D. Alexandrescu, care cuprinde: Societatea, Mandatul, Comodatul și Imprimutul, Prețul 7 lei, p. II; iar volumul complet lei 17.

Acest volum se va putea expedia tuturilor celor ce vor trimite costul prin mandat postal la *Curierul Judiciar*, care furnizează volumele Alexandrescu, și orice cărți de drept, broșate sau legate după dorință, la fel cu cele furnizate anterior.

A apărut: *Noua Lege a Curții de casație și justiție, adnotată cu modificările anterioare, motivele, desbaterile parlamentare, modificările aduse de comitetele delegaților, textele articolelor vechi modificate etc.*, de d-l C. Tunescu, avocat. Prețul 2 lei.

De vânzare la *Curierul Judiciar* care servește la cerere orice cărți de drept române și streine.